

ΑΛΑΓΙΩΤΕΣ και ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ
Ομιλία του κ. Λουκά Χριστοδούλου,
Προέδρου Διοικούσας Επιτροπής ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. Νέας Ιωνίας και
Προέδρου της Ένωσης Σπάρτης Μικράς Ασίας
10 Δεκεμβρίου 2025

Η Αλάγια ή, κατά το τουρκικό, Alanya (το αρχαίο Κορακήσιον) ήταν μια παραλιακή πόλη στα νοτιοανατολικά της σημερινής Τουρκίας, σχετικά κοντά και απέναντι από την Κύπρο. Οι χριστιανοί ορθόδοξοι της Αλάγιας, αλλά με οθωμανική υπηκοότητα, είχαν την τύχη των άλλων χριστιανικών πληθυσμών, δηλαδή να απομακρυνθούν και να εγκαταλείψουν τις πατρογονικές τους εστίες αμέσως μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή.

Έτσι, έχοντας μαζί τους λίγα στοιχειώδη ρούχα και τροφή, ξεκίνησαν το μεγάλο ταξίδι προς τη μητέρα πατρίδα. Μαζί με όλους τους Πισίδες συγκεντρώθηκαν στο τότε λιμάνι της Αττάλειας και, σε συνεννόηση με την Ελληνική Κυβέρνηση, ήρθαν και τους παρέλαβαν ελληνικά πλοία, με κατεβασμένη την ελληνική σημαία, έχοντας πάντα ως εμπροσθοφυλακή ένα αμερικανικό αντιτορπιλικό, όταν προσέγγιζαν τουρκικά λιμάνια για την παραλαβή των προσφύγων. Κάποιοι εξ αυτών προτίμησαν να φτάσουν στην Κύπρο, ενώ η πλειονότητα έφτασε στη μητέρα πατρίδα και αποβιβάστηκε στο Κατάκολο και στην Ερμιόνη.

Οι Αλαγιώτες στη Νέα Ιωνία εμφανίζονται αμέσως μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή και καταλαμβάνουν – ή, αν θέλετε, αναγκάζονται να στεγαστούν – στην περιοχή της Ελευθερούπολης, στο τμήμα προς τη σιδηροδρομική γραμμή, από την τότε ξύλινη εκκλησία του Αγίου Γεωργίου και ακριβώς απέναντι, κοντά στον μετέπειτα κινηματογράφο ΡΙΑΛΤΟ και προς την περιοχή Κομμάτι Λαζάρου. Δεν είναι τυχαίο ότι η οδός Αλαΐας, όπου βρίσκεται και το ιστορικό σπίτι του Στέλιου Καζαντζίδη, σηματοδοτεί με τον καλύτερο τρόπο την πρώτη εγκατάσταση των Αλαγιωτών.

Πριν από τον Σύνδεσμο Αλαγιωτών, το 1945 είχε ιδρυθεί η «Ένωσης Ατταλειωτών και Αλαϊωτών», με έδρα την Αθήνα, όταν τα 11 ιδρυτικά της μέλη συνήλθαν στο γραφείο του Γ.Ν. Χατζηνικολάου, την Τετάρτη 10 Σεπτεμβρίου 1945, και υπέγραψαν την ιδρυτική πράξη – καταστατικό.

Η εν λόγω Ένωση ήθελε να εκπροσωπήσει τους 12.000 Ατταλειώτες και 2.000 Αλαγιώτες που ξεριζώθηκαν από τις πατρογονικές τους εστίες μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή και ήρθαν στην Ελλάδα ή έφυγαν στο εξωτερικό. Πολλοί από αυτούς, μετά την αποβίβασή τους στην Ερμιόνη και το Κατάκολο,

για λόγους βιοπορισμού ήρθαν και εγκαταστάθηκαν στην Αθήνα και την ευρύτερη περιοχή.

Τριμελής επιτροπή, αποτελούμενη από τους Γεώργιο Ν. Χατζηνικολάου, Νικόλαο Θ. Παπάζογλου και Γεώργιο Χ. Σατυρίδη, ανέλαβε το έργο της υποβολής του καταστατικού στο Πρωτοδικείο Αθηνών και όλης της εργασίας μέχρι την έγκρισή του. Η Ένωση διοικούνταν από 9μελές Κεντρικό Συμβούλιο και 3μελή Εξελεγκτική Επιτροπή.

Σκοπό είχε – όπως όλοι οι προσφυγικοί σύλλογοι – αφενός να συνενώσει όλους τους πρόσφυγες καταγόμενους από τις εν λόγω περιοχές και αφετέρου να υπερασπιστεί τα δικαιώματά τους για καλύτερες συνθήκες διαβίωσης (επαγγελματική αποκατάσταση, υγεία, πνευματική καλλιέργεια κ.λπ.) στη νέα τους πατρίδα.

Κύριο επίτευγμα της Ένωσης ήταν η ίδρυση Ιατρείου Απόρων στην οδό Παμφύλης 6, στα Άνω Πετράλωνα (εγκαίνια 19 Μαΐου 1946), αφού μεγάλος αριθμός προσφύγων από την Αττάλεια και την Αλάγια είχε εγκατασταθεί στον συνοικισμό Ασυρμάτου.

Το Σάββατο 28 Ιουνίου 1952 ο σύλλογος πραγματοποίησε οκταήμερη εκδρομή στην Τουρκία με το ατμόπλοιο «Αιγαίον». Θα επισκέπτονταν και τη Σπάρτη Πισιδίας. Συμμετείχαν πολλά άτομα από τη Νέα Ιωνία με καταγωγή από την Αλάγια και τη Σπάρτη Πισιδίας.

Η Ένωση αυτή αργότερα περιέπεσε σε αδράνεια, με αποτέλεσμα ένα τμήμα των Αλαγιωτών που είχαν ήδη εγκατασταθεί στη Νέα Ιωνία να ιδρύσουν το 1965 τον «Σύνδεσμο Αλαγιωτών Μικράς Ασίας “Ο Άγιος Γεώργιος”», με έδρα τη Νέα Ιωνία.

Σκοπός του ιδρυθέντος συλλόγου ήταν η σύσφιξη των σχέσεων και η επικοινωνία των μελών που κατάγονταν από την περιοχή της Αλάγιας Μικράς Ασίας και διέμεναν στην περιοχή της τέως Διοίκησης Πρωτευούσης του Νομού Αττικής, με τη διοργάνωση εορτών, εκδρομών κ.λπ., καθώς και η δημιουργία, ει δυνατόν, λέσχης – εστίας για τη στέγαση των γραφείων του Συνδέσμου.

Το καταστατικό του εγκρίθηκε με την υπ’ αριθ. 24978/65 απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών.

Τακτικά μέλη γίνονταν όσοι κατοικούσαν στην περιφέρεια της τέως Διοίκησης Πρωτευούσης και είχαν καταγωγή από την Αλάγια. Έκτακτα μέλη γίνονταν όσοι διέμεναν σε οποιοδήποτε μέρος της Ελλάδας και κατάγονταν από την Αλάγια. Ο Σύνδεσμος διοικούνταν από 7μελές Διοικητικό Συμβούλιο, εκλεγόμενο ανά

διετία. Είχε σφραγίδα στρογγυλή, φέρουσα τις λέξεις «ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΛΛΗΛΩΤΩΝ “Ο ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ”» και στο μέσον την εικόνα του Αγίου Γεωργίου. Εόρταζε την ημέρα της εορτής του Αγίου Γεωργίου.

Οι 22 ιδρυτές ήταν οι:

Ιάκωβος Σακαλόγλου – Στέλιος Καζαντζίδης – Παρασκευάς Παρέσογλου
Μιχαήλ Κορακίδης – Νικόλαος Νουβέλογλου – Γεώργιος Τσοπανάκης
Μιχαήλ Αμπουσίδης – Αχιλλεύς Εμμανουήλ – Ιορδάνης Παπουτσόγλου
Κωνσταντίνος Μιχαηλίδης – Ηλίας Χατζηπαπάς – Μιχαήλ Λουϊζίδης
Γεώργιος Νουβέλογλου – Σταύρος Σταυρίδης – Δημήτριος Καργιμπατζάκης
Μιχαήλ Χατζόπουλος – Παντελής Εμμανουηλίδης – Γεώργιος Χατζηστεργίου
Νικόλαος Γιατζόγλου – Θωμάς Θωμαΐδης – Χρήστος Τσοπάνογλου
Παναγιώτης Τσοπανάκης

1965

Το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο απετέλεσαν οι:

Πρόεδρος: Ιάκωβος Σακαλόγλου

Αντιπρόεδρος: Ιορδάνης Παπουτσόγλου

Ταμίας: Γεώργιος Τσοπανάκης

Μέλη: Παρασκευάς Παρέσογλου, Γεώργιος Νουβέλογλου, Μιχαήλ Λουϊζίδης,
Δημήτριος Τσομπάνογλου

1971

Το καταστατικό του Συνδέσμου τροποποιήθηκε το 1971.

Το εκλεγμένο Διοικητικό Συμβούλιο ήταν:

Πρόεδρος: Ιάκωβος Σακαλόγλου

Αντιπρόεδρος: Παρασκευάς Παρέσογλου

Γραμματεús: Δημήτριος Τσομπάνογλου

Ταμίας: Γεώργιος Νουβέλογλου

Μέλη: Γεώργιος Τσοπανάκης, Ιορδάνης Παπουτσόγλου, Μιχαήλ Λουϊζίδης

Την περίοδο έως τις αρχές της δεκαετίας του 1980, ο Σύνδεσμος εμφανίζεται να δραστηριοποιείται στη Νέα Ιωνία με την ετήσια γιορτή του, του Αγίου Γεωργίου, όπου βασικός ομιλητής ήταν ο μετέπειτα βουλευτής, υπουργός και δήμαρχος Νέας Ιωνίας, Γιάννης Χαραλάμπους.

1989

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελούσαν οι:

Πρόεδρος: Λεωνίδας Τσιςμετζόγλου

Αντιπρόεδρος: Γεώργιος Τσομπάνογλου

Γραμματεús: Σοφία Τσοπανάκη

Ταμίας: Γεώργιος Μπακιρτζής

Κοσμήτορας: Δημήτριος Τσομπάνογλου

Μέλη: Μιχάλης Σακαλόγλου, Στάθης Νουβέλογλου

Μετά τη δεκαετία του 1980 ο Σύνδεσμος δραστηριοποιήθηκε με πλήθος εκδηλώσεων. Καθιέρωσε την ενιαία εκδρομή στην αξέχαστη πατρίδα τους, την Αλάγια, και ανέπτυξε ιδιαίτερα φιλικές σχέσεις με τη δημοτική αρχή της Αλάγιας (δήμαρχος Σιπαχίογλου), με τελικό αποτέλεσμα, επί δημαρχίας Γιώργου Περτσεμλίδη (με αντιδήμαρχο τον Αλαγιώτη δικηγόρο Δημήτριο Σακαλόγλου), να πραγματοποιηθεί η αδελφοποίηση των Δήμων Νέας Ιωνίας και Αλάγιας.

Ήταν 13 Μαΐου 2001, στο Δημαρχείο της Αλάγιας.

Υπογραφή αδελφοποίησης μεταξύ των Δήμων Αλάγιας και Νέας Ιωνίας

Παρόντες:

Χ. Σιπαχίογλου (Δήμαρχος Αλάγιας),

Γ. Περτσεμλίδης (Δήμαρχος Νέας Ιωνίας),

Νίκος Αγγελής,

Αρχιμανδρίτης Παντελεήμων,

Κ. Τσοπανάκης (Πρόεδρος Αλαγιωτών Νέας Ιωνίας).

Μετά την αδελφοποίηση το 2001, με τον δραστήριο πρόεδρό του Κώστα Τσοπανάκη, ο Σύνδεσμος Αλαγιωτών μερίμνησε για την αποκατάσταση της εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου του Βουνού και στην ανέγερση της εκκλησίας Παναγίας της Πισιδιώτισσας (ως Πνευματικό Κέντρο). Μάλιστα τα εγκαίνια πραγματοποίησε ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολοαίος με την παρουσία

του τότε Μητροπολίτη Πισιδίας κυρού Σωτηρίου επίσης στην Αττάλεια. Λίγο αργότερα συνέδραμε στην δημιουργία της εκκλησίας του Αγίου Αλυπίου στην Αττάλεια.

Το 2003 είχα την τύχη κι εγώ, ως δημοτικός σύμβουλος, να πάω στην Αλάγια και να δω τη μεγάλη πρόοδο που είχαν πραγματοποιήσει οι Τούρκοι πλέον κάτοικοί της.

Ο Σύλλογος, παράλληλα, εξέδωσε το ιστορικό έργο για την Αλάγια του Βάσου Βογιατζόγλου, το οποίο μεταφράστηκε και στα τουρκικά.

Οφείλουμε να αναφερθούμε στη μεγάλη προσφορά στον Σύλλογο του επί σειρά ετών Προέδρου Κώστα Τσοπανάκη, του οποίου ο πρόωρος, θα έλεγα, θάνατος άφησε τον Σύλλογο ορφανό. Σημαντική υπήρξε επίσης και η προσφορά των Λεωνίδα Τσιμετζόγλου, Ιάκωβου Σακαλόγλου, Γιώργου Μπακιρτζή, Στάθη Νουβέλογλου, Παντελή Κότσογλου κ.ά.

Ας δούμε τώρα και κάποιες αλαγιώτικες προσωπικότητες.

Για μεγάλο χρονικό διάστημα στην πόλη έζησε ο Αλαγιαλής Στέλιος Καζαντζίδης, ο οποίος ξεκίνησε να δουλεύει στο εργοστάσιο «Έσπερος» στη Νέα Φιλαδέλφεια και σταδιακά, από τις ταβέρνες στη Νέα Ιωνία και την Καλογρέζα, βρέθηκε στην υψηλότερη σκάλα του ελληνικού λαϊκού τραγουδιού.

Η Νέα Ιωνία είχε επίσης τη μεγίστη χαρά να έχει βουλευτή, υπουργό και δήμαρχο Νέας Ιωνίας τον Αλαγιαλή Γιάννη Χαραλάμπους. Έναν άνθρωπο που άφησε το στίγμα του στην πόλη και τον κατατάσσω μέσα στα τρία πρώτα πρόσωπα στην εκατοντάχρονη πορεία της. Χαρακτηριστικό είναι αυτό που είπε ο αείμνηστος Κώστας Τσοπανάκης, όταν ο Γιάννης Χαραλάμπους έγινε υπουργός:

«Εμείς οι Αλαγιαλήδες πρέπει τώρα, όταν κυκλοφορούμε, να φοράμε παπιγιόν!»

Επίσης, αρκετοί Αλαγιώτες διακρίθηκαν στην καλτσοποιία, την υφαντουργία και το εμπόριο. Δεν θέλω να αναφερθώ σε ονόματα, γιατί είναι πολλοί και σίγουρα θα παραλείψω κάποιους, με τα γνωστά αποτελέσματα γκρίνιας. Θέλω να πιστεύω ότι και οι Αλαγιώτες στο επιχειρείν έδωσαν τη δική τους συμβολή στην ανάπτυξη της πόλης μας, ενώ διακρίθηκαν και στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Φτάνοντας στο σήμερα. Εδώ και λίγα χρόνια ο Σύλλογος έχει νέο Πρόεδρο, τον Γιώργο Νουβέλογλου. Ο Γιώργος, μια νεανική και δυναμική προσωπικότητα, μετά την απώλεια του Κώστα Τσοπανάκη, κατάφερε μαζί με τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων να πάρει τον Σύλλογο από το χέρι και να τον φέρει σε

αυτό το κτίριο, που αγοράστηκε με την οικονομική συμπαράσταση πολλών μελών και φίλων του Συλλόγου.

Δημιούργησε μια πολύ ωραία χορωδία, που συχνά μας ταξιδεύει στις αλησμόνητες πατρίδες και έχει παρουσιαστεί στο Μέγαρο Μουσικής, στο Ηρώδειο και, βεβαίως, σε δεκάδες εκδηλώσεις.

Σήμερα γίνονται και τα εγκαίνια του Ψηφιακού Μουσείου, το οποίο είναι το πρώτο στη Νέα Ιωνία, και γι' αυτό αξίζουν πολλά συγχαρητήρια.

Τελειώνοντας, θέλω να ζητήσω συγγνώμη αν κάποιους δεν κατονόμασα – ουδείς αλάνθαστος.

Συμπληρώνονται, όμως, και 80 χρόνια από την ίδρυση του Συλλόγου και δύο χρόνια από την εγκατάστασή του στη νέα στέγη, τη Στέγη Πολιτισμού ALAYA.

Σας δίνω συγχαρητήρια και θα ήθελα να τελειώσω λέγοντας:

Το μέλλον σας ανήκει!